Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807; з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200; з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII. Ч. 22. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 4-го ЛЮТОГО 1981 — ЦЕНТІВ 25 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 4, 1981 No. 22. VOL. LXXXVIII.

Відзначено річницю державности України в Міннесоті

Міннеаполіс, Мінн. (М. К.) — У неділю, 25-го січня, українська громада в Твін Ситі урочисто відзначила 63-ту річницю проголошення України незалежною державою. Святкування почалося вранці в заповнених українських церквах, де відслужено Богослужби в намірені українського народу.

Цього ж дня увечері заходами місцевого Відділу УККА відбулася в шкільній авдиторії парафії св. Константина спеціяльна програма, в котрій взяло участь понад 200 осіб.

Після відспівання національного гимну Славомиром Луцевим свято відкрила мгр Люба Менджеґа. Проголошені з нагоди цієї річниці проклямації губернатора і посадників обох міст відчитали представники молоді — Христина Павлишин, Наталка Лиса і Андрій Татарин. Головну промову виголосив в українській і англійській мовах проф. Богдан Крамарчук. Він наголосив не тільки історичні факти, але також сучасну боротьбу українського народу проти російсько-комуністичного панування в Україні.

В мистецьку частину вечора увійшли пісні у виконанні жіночого вокального ансамблю „Євшан Зілля" під керівництвом Кіри Цареградської та виступ загальновідомого хору „Дніпро під диригентурою Миколи Бриня фортепіяновому акомпаньяменті Петра Цареградського.

Гарно виконані патріотичні і народні пісні та деклямація Оксани Білої „Ще наша живе Річ Святая" надали програмі цього свята належної урочистости,

ЗСА ГОТОВІ ДО ПЕРЕГОВОРІВ З МОСКВОЮ

Вашінгтон. — Під час зустрічі з репортерами п'ятьох великих американських періодиків — тижневик „Тайм", щоденники „Ню Йорк Таймс", „Волл Стріт Джорнал", „Кришчен Саєнс Монітор" і „Чікаґо Трибюн" — президент Роналд Реґен заявив, що ЗСА готові кожної хвилини до переговорів з Москвою.

„Кожної хвилини, коли вони захотять засісти і дискутувати законні обмеження атомової зброї, я готовий в таких переговорах узяти участь", — заявив Президент.

Зустріч з репортерами названих періодиків відбулася в Овальному бюрі Білого Дому згідно з нововведеним пляном Президента відбувати такі зустрічі частіше з представниками різних видань в доповненні до загальних пресових конференцій, які не будуть такі часті. На думку Президента такі розмови у вузькому колі дадуть змогу насвітлити всебічно цілий ряд суттєвих і актуальних проблем, чого не можна осягнути на загальній великій зустрічі.

В часі тієї першої зустрічі з репортерами президент Реґен заперечив, що він бультоби пропонував мілітарні розв'язки наболілих проблем в районі Перської затоки, але підкреслив, що ЗСА мусять бути „мілітарно присутні" в тому просторі. Така присутність причиниться до стабілізації відносин в тому обширі, бо кожна потуга, а особливо СССР знатиме, що її аґресивні воєнні потягнення зустрінуться з американським силовим спротивом. На запити репортерів Президент потвердив свою перед тим висловлену думку про московських лідерів, як „брехунів" і „обманців", бо вони, як сказав він, „не підтримують нашої ідеї моральности. Одинока моральність, яку вони визнають, це та, яка сприяє соціязлізмові в усьому світі".

Окремо зупинився Президент над питанням допомоги різним країнам у світі. Така допомога є традицією цієї країни і він не думає ту традицію вкорочувати, одначе її треба достосувати до нових потреб.

Ширше обговорив Президент економічну політику свого Уряду й найближчі економічні заходи. Не відходячи в засаді від напрямних, які він неодноразово підкреслював, Уряд робитиме ті модифікації, які будуть зумовлені новими потребами. Відносно актуальної тепер дискусії в колах економістів і державних діячів, що має бути першим скорочення податків, чи обмеження державного бюджету, президент Реґен не підтримав одної чи другої концепції, а підкреслив, що інтенцією Уряду буде змагати до того, щоб вони були переводжені в життя паралельно. Хоч це забере чимало часу, Президент буде послідовно переводити намічені зміни.

МІЖНАРОДНА АМНЕСТІЯ ЗАКЛИКАЄ ДО НЕГАЙНОЇ АКЦІЇ В ОБОРОНІ М. РУДЕНКА

З двох джерел, із „Смолоскипу" і Міжнародної Амнестії, надійшла тривожна вістка про Миколу Руденка і його загрожений стан у в'язниці в СССР.

Вже з листа дружини Раїси Руденко до Леоніда Брежнєва видно, що Микола Руденко, доведений знущаннями до відчаю, проголосив безтермінову голодівку, яку не перерве до кінця свого ув'язнення, вимагаючи припинення тортур і знущань.

Міжнародна Амнестія, довідавшись про цю нову загрозу для життя голови Української Гельсінкської групи, вислала негайний обіжник до всіх відборців пресових звідомлень Міжнародної Амнестії із закликом без зволікання виступити на захист Руденка.

Обіжник Амнестії, що позначений великими білими літерами на чорному полі „urgent action", на самому початку подає біографічні дані про цього героя так званої „вітчизняної війни", в якій за героїзм його найвище командування Червоної армії удекорувало багатьма орденами, а окремо за те, що дістав багато поранень.

Руденко загине, — каже Міжнародна Амнестія, — якщо КҐБ не злагіднить йому режиму: він інвалід, але його примушують тяжко працювати на каторжній роботі, не даючи навіть мінімальних полегш, якими втішаються хворі інші в'язні. Шикани проти нього йдуть не тільки в фізичному пляні, але й у психічному, бо, наприклад, його позбавляють єдиної розради в його чорній тюремній безволі — листування з дружиною, та всіляко впливають на всіх рідних Руденка, щоб примусити їх не комунікуватися з ув'язненим, якщо згадати тільки це одне насильство.

Амнестія радить писати експрес-листи, телеграми і звичайні листи та вимагати, щоб М. Руденка збадали незалежні лікарі, щоб його історія хвороби була піддана фаховій і чесній перевірці, щоб умови, у яких він тепер перебуває, були змінені на легші, щоб врятувати його життя. Очевидно, треба вимагати його цілковитого звільнення.

Особливо Міжнародна Амнестія закликає лікарів-професіоналістів заступитися за М. Руденком, бо це може бути надійнішою допомогою для нього. Амнестія подає також дві адреси, куди скеровувати листи чи телеграми:

Director of Corrective Labour Colony: SSSR (USSR) Mordovskaya ASSR, Tengushevsky raion, s. Barashevo, Uchr. ZhKh 385/3-5, Nachalniku.

USSR Minister of Internal Affairs: SSSR (USSR), 10 300, Moskva, ul. Ogareva 6, MVD SSSR Ministru, N A Shchelokovu, — кінцева дата для цієї акції є — 26-го лютого цього року.

Такі ж листи слід посилати і до американських сенаторів, конгресменів та членів Уряду ЗСА.

РАЇСА РУДЕНКО ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ЗНУЩАНЬ НАД ЇЇ ЧОЛОВІКОМ

(УІС „Смолоскип").

Раїса і Микола Руденки (фото з 1975 року).

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — Як вже повідомлялося, Микола Руденко, голова і засновник Української Гельсінкської групи, засуджений у 1977 році на 7 років таборів і 5 років заслання, проголосив 19-го грудня 1980 року безтермінову голодівку, як протест проти примусу виходити на роботу, до чого не зобов'язані воєнні інваліди другої групи, та проти інших методів знущання над ним. Тиждень пізніше дружина Руденка, Раїса, вислала в цій справі протестного листа до Брежнєва. Подаємо повністю його текст.

„Генеральному секретареві ЦК КПРС, Голові Президії Верховної Ради СРСР тов. Леонідові Брежнєву від дружини українського письменника Руденка Миколи Даниловича, інваліда Великої вітчизняної війни II групи.

Вельмишановний Леоніде Ільїчу!

19 грудня 1980 року в Мордовському таборі ч. 385/3-5 український письменник Микола Руденко проголосив смертельну голодівку в зв'язку з тим, що протягом цілого часу його ув'язнення зазнає незаконних і безпідставних знущань;

1. Йому зовсім не віддають листів від друзів. Конфіскують більшість листів від мене і його до мене. Ті ж рідкісні листи, яким пощастить перейти через цензуру, доходять зі спізненням на місяць півтора. Наприклад, лист висланий 25 травня 1980 року (квитанція 167) я отримала через 35 днів, себто 30 червня 1980 року. Інший лист з 12 вересня 1980 року (квитанція 403) я отримала через 46 днів, себто 28 листопада 1980 року.

(Закінчення на стор. 4)

У повіті Нассав, Н. Й., відзначено Січневі Роковини

Українська делегація у бюрі посадника міста Т. Ґульотта, який передає їй Проклямацію, що нею проголошує день 22-го січня 1981 року Українським Днем на терені міста Гемпстеду, Н. Й. На світлині (зліва) 1-ий ряд: посадник Том Ґульотта та діти Школи Українознавства — Е. Качмарчик, М. Вуд, Д. Вуд, О. Копистянська і Я. Гирд. Другий ряд: А. Капчак, І. Капчак, М. Вуд, І. Цьопик, о. парох Е. Шараневич, В. Пиціимуха; третій ряд: О. Калиновський, М. Курчак, В. Захарія, Ю. Захарія, О. Дацків, М. Лисняк.

У Капітолі відзначать Роковини Незалежности

Вашінгтон. — Відзначення роковин проголошення незалежности і соборности України відбудеться тут в середу, 4-го лютого, у залі ч. 207 сенатської частини Капітолю.

Відзначення, що їх патронують сенатори Чарлс Персі з Ілліной і Пол Сербейнс з Мериленду, проходитимуть від год. 6-ої до 8-ої увечері.

Слід сподіватися, що у відзначеннях візьмуть теж участь інші члени Сенату і Палати Репрезентантів ЗСА.

Зросла небезпека розламу в Лейбор партії

Лондон, Англія. — В Лондоні закінчилася конференція англійської Лейбор партії, яка своїми ухвалами може довести до розламу в тій партії. Ухвали конференції були повною перемогою лівого крила, яке крім різних пересунень на ліво в організаційних справах, а в першу чергу в питанні вибору керівництва, домагається таких радикальних змін у англійській політиці: виходу з Европейського спільного ринку, усунення американських військовиків з терену Англії, одностороннє роззброєння тощо.

Скрайні вимоги лівиці в тій партії йдуть так далеко, що цілий ряд давних і заслужених її членів, які займали високі пости в партійній гієрархії, а коли вона була при владі, входили в склад кабінету міністрів, заявили, що вони можуть з партії виступити. Деякі з них носяться з думкою заснувати іншу, як вони кажуть справді соціялдемократичну партію, а ще інші плянують співпрацю з Ліберальною партією Англії, яка при останніх виборах здобула 14 відсотків голосів.

Одна група незадоволених уже заложила свою „Раду для соціял демократії", яка покищо є тільки опозиційною фракцією в Лейбор партії. До тієї Ради ввійшли: Рой Дженкінс, один з найчільніших діячів партії, який саме закінчив ротаційне урядування на пості президента Европейської комісії, що є найвищим тілом спільного ринку, д-р Дейвид Овен, колишній міністер внутрішніх справ в лейбористському уряді, Ширлі Вілліямс, колишня міністер освіти в тому уряді та Вілліям Роджерс, колишній міністер транспорту.

Безпосередньою причиною заложення Ради є рішення конференції про нову методу вибору керівних органів партії і кандидатів до парляментарних виборів: вирішний у тих справах орган складатиметься в 40 відсотках з членів профспілок, 30 відсотків з членів парляментарної фракції партії, 30 відсотків з представників теренових керівництв партійних одиниць. Досі у тій справі рішали тільки члени парляментарної фракції Лейбор партії. Члени парляментарної фракції це група найбільш досвідчених і відповідальних партійних діячів.

В Пенсильванії основано новий Відділ УНС

Круплин, Па. — З ініціятиви Степана Гавриша, старшого організатора Українського Народного Союзу і при співпраці пастора Української Євангльсько-баптистської Церкви Івана Ковальчука та інж. Анатолія Беркути тут зорганізовано новий Відділ УНС, якому надано число 95. Головою Відділу обрано інж. Анатолія Беркуту, заступником пастора Овдія Хрибчика, секретарем пастора Івана Ковальчука, який, до речі, є головою молодечої секції у Всеукраїнській Євангельсько-Баптистській Церкві в діяспорі, заступником секретаря стала Віра Беркута, касиром Луїс Воллес, а до Контрольної комісії увійшли: пастор Богуслав Штурма, Ростислав Ячучик і Іван Гнатенко.

Треба при тому згадати, що Відділ УНС при Українській Євангельсько-баптистській Церкві засновано за згодою голови цієї Церкви д-ра Івана Беркути. До Відділу покищо увійшло 43 члени, які забезпечились на загальну суму 110,000 долярів.

Під час відвідин в Головній Канцелярії УНС: сидять (зліва): пастор Іван Ковальчук, Віра і інж. Анатолій Беркута, Уляна Дячук; стоять Володимир Сохан, Степан Гавриш, д-р Іван Флис і Василь Оріховський.

З нагоди заснування Відділу до Головної Канцелярії УНС загостили, в товаристві С. Гавриша, пастор І. Ковальчук, інж. А. Беркута і його дружина Віра. Вони зустрілись з членами Екзекутивного Комітету — головним предсідником д-ром Іваном Флисом, головним секретарем Володимиром Сохапом, головним касиром Уляною Дячук і головним організатором Василем Оріховським, а також з редакторами „Свободи" і „Українського Тижневика", які не тільки поінформували їх про справу УНС, Української Будівлі і видавництва, але показати їм всі влаштування і запізнали з працівниками установи. З цієї нагоди гостям подаровано ювілейну книжку УНС й інші видання на спогад про відвідини.

У ЛМКЛЮБІ ВІДБУДЕТЬСЯ АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР О. КЕРЧ І В. КУЛІША

Ню Йорк, Н.Й. — Із Літературно - Мистецького Клюбу повідомляють, що в п'ятницю, 6-го лютого ц.р., в год. 7-ій вечора, тут у приміщеннях цього Клюбу, при 136 Друга авеню, відбудеться Авторський Вечір відомих письменників — Оксани Керч і Володимира Куліша.

Вступне слово виголосить Ольга Соневицька, а твори читатимуть автори і Тарас Грицай. У музичному інтермеццо — пісні та інструментальні твори Ярополка Ласовського у стереофонічному записі.

У світі

ЗАСТУПНИК ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА В еспанському уряді Леопольдо Кальво Сотельйо був назначений урядовою, до речі дуже поділеною партією, на місце дотеперішнього прем'єра Адольфа Суареза, який зрезигнував з цього становища в минулу п'ятницю, 30-го січня ц.р. Юнія Демократичного Центру, беручи під увагу здібності Сотельйо у розв'язці багатьох економічних проблем, урядова партія надіється, що він отримає повну підтримку в парляменті. Права фракція цієї партії ще перед голосування покинула залю нарад, виявляючи тим самим своє невдоволення номінацією Сотельйо. Резиґнація прем'єра Суареза, який займав це становищи чотири і пів року, відкриває нову фазу в демократичній системі Еспанії. Політичні спостерігачі передбачають, що новий прем'єр ледве чи вдержиться при владі без належної підтримки і тому напевно треба буде розписати нові вибори до парляменту.

НОРВЕЗЬКИЙ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТР ОДВАР Нардлі, знайшовшись під сильною атакою власної лейбористської партії за те, що він буцімто накопичує в Норвеґії запаси американської зброї призначеної для озброєння військ Північно-Атлантійського Союзу (НАТО), зрезиґнував зі свого становища. Як причину резиґнації він подав поганий стан здоров'я, але політичні круги і засоби масової інформації вважають це абсурдом, бо прем'єр Нордлі ніколи не скаржився на здоров'я і був дуже активною людиною. Місцева, зокрема ліберальна преса, вже від давна атакувала Нордлі за його надто прихильне ставлення до НАТО.

У СВОЇЙ ПЕРШІЙ РЕАКЦІЇ НА ПРЕСОВУ конференцію президента Роналда Реґена і державного секретаря Александра Гайґа, советське пресове аґенство ТАСС розіслало до преси повідомлення у якому говориться, що президент Реґен „зумисно перекручує цілі і характер советської закордонної політики". ТАСС мабуть з розмислом поминає слова Президента, що советські лідери є готові послуговуватись „неправдою, обманом і злочином", щоб тільки досягнути своїх цілей, а радше концентрується над словами, що мовляв Кремль змагає до комуністичної домінації у світі. У свойому першому відгукові ТАСС порушив ще такі справи, як обмеження стратегічної нуклеарної зброї (САЛТ II), потребу дальшого існування політики детанту, загальні зміни у світі тощо.

ПРЕЗИДЕНТ ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ ДЖОДЕГВАН прибав з офіційною візитою до З'єднаних Стейтів Америки і зупинився у Ню Йорку, де його вітали посадник Едвард Кач й інші офіційні особи, а також представники південнокорейської громади. В суботу увечері, 31-го січня, президент Чейс Менгеттен банку Дейвид Рокефеллер гостив корейського гостя вечерою, у якій взяли участь багато визначних осіб з політичного, громадського, культурного і фінансового світу. Виступаючи на бенкеті корейський президент закликав американських підприємців затіснювати і поширювати економічні зв'язки з Сеулом. Він пригадав, що тепер ЗСА закуповують 26,3 відсотків корейського експорту, а довіз американських товарів до Південної Кореї становить 19,8 відсотків.

МАРҐАРЕТ ТАЧЕР, ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР британського уряду, дуже позитивно відгукнулась на першу пресову конференцію президента Роналда Реґена заявляючи, що західній світ вже віддавна очікував потрібного йому ясно сприцезованого і принципового лідерства. Тачер прибуде до Вашінґтону на розмови з президентом Реґеном і його дорадниками в кінці лютого цього року. Англійський прем'єр погоджується з Президентом ЗСА, що Европа повинна зробити багато більше зусиль для забезпечення своєї свободи.

В Америці

В П'ЯТНИЦЮ, 30-ГО СІЧНЯ, В НЮ ЙОРКУ, місті, яке не легко здивувати найвибагливішими парадами, з понад сподіваним ентузіязмом відбулася парада для поворотців-звільнених закладників з Ірану, так званий „Тікер Тейп" - парада, в якій взяв участь 21 закладник з 52-ох поворотців, які щойно тиждень тому випущені на волю з полону. Це була патріотична маніфестація американців, які наче збудилися з літеплої летаргії, яка розпочалася завдяки постійним присипляням американської опінії різними „против'єтнамськими", противоєнними" та іншими „мирними" групами, переважно лівого напрямку. Тисячі людей виявляли радісними ентузіястичними окликами своє почування любови й пошани до поворотців і до свого зоряного прапора та ЗСА, — фортеці справжньої свободи в світі. Тріюмфальний заквітчаний жовтими стрічками похід ішов з Баттери Парку по Бродвеї до ратуші міста, де посадник Едвард Кач вручив поворотцям символічний ключ від брами міста. Після й перед парадою цих поворотців вітало місто Ню Йорк найрізноманітнішими барвистими імпрезами: виставами в театрі, вишуканими обідами в найкращих ресторанах, вибагливими нічлігами у Валлорф-Асторії й іншими атракціями на протязі двох днів.

ПОДРУЖЖЯ СЕНАТОРА ЕДВАРДА (Тедди) Кеннеді і Джовн Кеннеді буде незабаром розв'язане. Обоє Кеннеді вирішили, що найкращою розв'язкою їхнього подружнього конфлікту, який вже триває кілька років, буде цілковитий розвід, а не сепарація. Вилікувана з налогу алькоголізму, Дж. Кеннеді всеціло віддається студіям, бажаючи наверстати тепер, в 44 роки її віку, те, що вона занедбала через родинні обов'язки в молодшому віці, а сенатор буде далі займатися політикою, з пильним поглядом на пост президента в 1984 році. Подружжя Кеннеді мають трьох дітей.

В НЮ ДЖЕРЗІ, ДЕ ЗОБОВ'ЯЗУЄ НАКАЗ губернатора ощаджувати прісну воду, ті, що не виконували розпоряджень уряду, дістають грошові кари. Так досі таких кар виписано на суму 4,2 мільйона долярів. Це і порушники з індустрії, і приватні мешканці — тисячі власників будинків. Саме місто Гакенсак має досі 2,2 мільйона покарань на приблизно 7,800 домовласників і підприємств. На наступному місці стоїть Нюарк з 1, 3 мільйона долярів покарання.

МІСЯЦЬ СІЧЕНЬ БУВ НАЙСУХІШИМ місяцем у Ню Йорку, занотованим будь-коли в будь-якому річнику-альманасі, бо всього 0.58 інча опадів було підраховано в Центральному парку в Мангеттені, коли загально нормальними опадами для Ню Йорку досі уважається 2.71 інча опадів. Запаси води в резервуарах доходять лише до рівня 27.4 відсотка в порівнянні з минулим роком в той самий час — 85.4 відсотка, так що гасло посадника Кача: „втримуймо місто мокрим", тобто — щадімо воду тепер, щоб не було посухи в Ню Йорку згодом, — є дуже актуальне тепер, бо більших опадів у місяці лютому не сподіваються знавці погоди.

ПЕРЕДБАЧЕНІ ФЕДЕРАЛЬНІ ВИДАТКИ ПОВИННІ бути зменшені „ на десятки і десятки більйонів долярів", — каже голова Федеральної ради резервів Пол А. Волкер, щоб зменшити урядовий дефіцит і уможливити зменшення податків, запляновані новим Президентом ЗСА. Він виступає проти зменшення самих податків, без одноразового з тим зменшення витрат Уряду.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $30.00, 6 months — $16.00, 3 months — $9.00.
UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Американський патріотизм

Коли хтось твердив, що патріотизм в Америці завмер та що його місце зайняв бизнес, то міг переконатися на характері і розмірах привітання „закладників", які вернулися на волю до рідної їм Америки, що така оцінка настроїв в американському народі аж надто поверховна і фальшива.

Вся американська колонія у Німеччині збіглася і з'їхалась на летовище у Франкфурті і згодом перед брами військового шпиталю у Вісбадені, щоб заманіфестувати свою солідарність із звільненими з Ірану своїми земляками. Не було ні одного мешкання в околиці Вест Пойту, який не поспішив на маленьке летовище біля містечка Нюбург, куди прилетів літак з Німеччини з вчорашніми „закладниками" і де вони вперше за останніх 444 днів ув'язнення поставили ногу на американській землі. Тисячі людей чекали серед морозяної погоди перед ворітьми до Військової Академії, недалеко якої стоїть готель, що його опорожнили від інших гостей і приспособили для виключного вжитку „закладників" та їхніх родин, і де поліція та військова сторожа дбала, щоб ніхто з публіки чи преси не закаламутив інтимного настрою першої зустрічі прибулих на волю американців з їхніми рідними. 100,000 людей вітали звільнених земляків або на самому військовому летовищі під Вашінгтоном, або вздовж автостради, якою їхала моторкада автобусів із „закладниками" і їхніми родинами перед Білий Дім.

І коли показували на телівізійному екрані привітання спершу на летовищі, де віцепрезидент Буш репрезентував Уряд, і після того на леваді перед Білим Домом, де Президент промовляв коротко до звільнених вчорашніх в'язнів з Теграну — то так і відчувалось, що всі ті люди, сторонні глядачі, члени родин, самі звільнені та всі члени Уряду з Президентом Регеном включно були зворушені, — деякі не скривали сліз радости. Це не була штучна маніфестація, ані демонстрація, це був масовий, спонтанний, імпульсивний вияв любови і подиву для тих земляків, які протягом 444-ох днів переживали гегенну тільки тому, що вони — американці. І те саме, тільки на ще більшу скалю, повторилось у Ню Йорку, де посадник Кач зорганізував звільненим таку параду, якої, — як сам висловився, — не було, від часу, як вітали Ліндберга з його тріюмфальним поворотом після першого перелету над Атлантиком.

Усі ці привітання, усі ці вияви сердечности до колишніх членів персоналу американської амбасади в Теграні не були нічим іншим, як виявом американського патріотизму. Президент Реген уже в своїй інавгураційній промові поклав натиск на патріотизм, на віру в себе і свою батьківщину і вже тоді, на своїй інавгурації Реген промовляв, як націоналіст. Тепер, вітаючи звільнених земляків, він додав до слів привітання сутополітичну заяву, що ніколи вже не повториться подібна історія, бо якщо б хтось зважився порушити міжнародний закон, себто заатакувати американську амбасаду і її персонал, то ЗСА негайно зареагують. Заява Президента не залишала сумніву, що цією реакцією ЗСА буде збройна сила, яка завжди ще є могутньою. І ті слова Президента підкріпили почуття патріотизму великого американського народу.

Ярослав Гайвас

РОЗВ'ЯЗАНІ РУКИ

Проблема ув'язнених американців в Ірані непропорційним тягарем важила на американській політиці. Зовсім праві ті американці, які стверджують, що проблема 52 людей, ув'язнених у руках невідповідальних чинників, на довгий час, поставила в тінь найважливі державні питання й завдання. Перетримування тих американців протягом 444 днів у руках авантурницьких, а навіть злочинних елементів без прецеденсу. Якимсь дивним і щасливим припадком та ціла справа закінчилася їхнім звільненням, хоч могло це допровадити до непередбачених компліkацій. З тих комплікацій єдина Москва могла б скористати. Іранці безправно ув'язнених звільнили й таким чином розв'язали руки американської політики. Перед нею тепер — усі можливості й усі маневри відкриті й усяка ініціятива оправдана.

Чи це все сталося завдяки припадкові й комплетній політичній неграмотності іранських чинників, чи завдяки надлюдській терпеливості, видержливості й досконалій грі американської сторони — покаже вже недалекий час. Тепер перед американською політикою визначити свої цілі й до них прямувати.

Які цілі?

На цю тему вже багато знавців у ЗСА висловилося на сторінках періодиків. Серед них переважають раціональні й оправдані, але й є й такі, що подиктовані тугою за минулим, за збереженням статус кво, за легким виходом зі складної ситуації. А тим часом повороту до минулого немає, як і немає можливостей зберегти існуючий стан.

Якщо відкинути всі пересуди й доктринерські комбінації та різні „спешел інтерест", то ясно що фундаментальною ціллю американської політики в тому обширі є: зберегти цей стратегічний простір від совєтської домінації, тобто не **допустити до поширення московських впливів, а навпаки** намагатися їх відкинути, бо вони загрозливо далеко посунулися: а по-друге забезпечити промисловому світові доставу нафтової ропи, головного енерґетичного засобу сьогодні, до часу, коли її не заступлять іншими формами енергії.

Ситуація на енергетичному відтинку — ясна. Без нафтової ропи з району Перської затоки промисловий світ Заходу не зможе обійтися. І за неї Захід на чолі з ЗСА мусить бути готовий в потребі вжити збройної сили навіть в обличчі сучасної переваги конвенційних збройних сил СССР. Під стратегічним оглядом Іран є ключем до укладу сил на Середньому Сході. Домінація Ірану Москвою, після окупації Афганістану, змінила б зовсім геостратегічну ситуацію й дала б Совєтському Союзові необчисленні користі. З публічних енунціяцій Уряду президента Роналда Регена ясно, що воно власне так бачить цілу проблему.

Як їх осягати?

Так у загальному. Одначе в шуканні доріг до осягнення тих цілей є багато міркувань, з яких численні-необґрунтовані, а своїми наслідками були б небезпечні. Серед голосів, які пролунали дотепер, більшість обстоює думку, що американські цілі в тому обширі можуть бути осягнені при а/ збереженні територіяльної інтеґральности Ірану, б/ його політичній стабільності. Одна й друга цілі принаймні сумнівні. Почнім з політичної стабільности.

Теперішня іранська система своїм характером і поступуванням, своїми цілями й розумінням світу є беззастережною контрреволюцією. Іслямська контрреволюція перемогла не тому, що несла зі собою нові великі ідеї, а тому що вмираючий шах уже не був в силі опанувати наростаючу кризу, а його дорадники включно з американцями, які були в той час коло нього, не розуміли існуючої революційної ситуації. Аятолла й мулли, яких реформи шаха й життєві перетворювання в Ірані спихали з історичних позицій, що їх на протязі століть вони набули, протиставилися з тієї причини шахові, були його безкомпромісовим ворогом і тому стали осередком революційних сил. Але це все. Ставши на чолі революції, вони, очевидно, завернули цілий процес далеко назад.

Схоплення американських дипломатів найкраща цьому ілюстрація. Це не політичний нерозум, а це тотальна відсутність будь-якого розсудку, „чиста аберація", як колись казали. Звільнення американців виявило безмежну недолугість як у переговорах, так і в переведенні в життя договореного. Іслямські лідери, які в'язнення американців зробили ядром революції, без ніяких пояснень позбулися його, залишивши маси які підтримували їх, в комплетному розгубленні. Безнадійність існуючого стану в Ірані, несусвітність аятолл і їхнього режиму тільки скріплюють наростання нових сил, які неминуче вийдуть на поверхню життя. Ті сили будуть зліва і справа, а котра з них виграватиме покаже майбутнє, може й не дуже далеке.

Інтегральність іранської території у сучасних формах-також під великим знаком запиту. Сучасний Іран — це фактично імперія, в якій над різними меншостями домінують при допомозі сили парси. Втримати цю імперію, зберегти після упадку шаха в Ірані немає сили, а хіба ніяка сила зізовні не піде її боронити! Курди в Курдистані, араби в Кузистані (Арабістані), азербайджанці в надкаспійських і західньопівнічних районах, туркмени на північному сході, балюджі — ці всі народи й народности будуть розсаджувати її зісередини.

Американська політика стосовно Ірану мусить реально оцінити всі ті елементи й витягнути з них висновки, знайти на них свою реальну відповідь. Серед реальних цілей американської політики в тому обширі може бути: а/ не перешкоджати та не ставити перешкод внутрішній перебудові Ірану на базі пошанування прав усіх його складових частин, наголошуючи національні права й поборюючи антинаціональні лівацькі течії, насаджувані Москвою, б/ створити оборонну систему всіх народів, заінтересованих у постачанні нафтової ропи.

Власне до цього американська політика має роз-

(Закінгення на стор. 4)

Святослав Караванський

Дружня бесіда

ПИТАННЯ: Яка ваша думка про українську еміграційну пресу?

ВІДПОВІДЬ: Українська преса на еміграції віддзеркалює становище в самій еміґрації, проливаючи світло на ту роботу, яка ведеться спритною московською режисурою по розсварюванню та роз'єднанню українських національних сил.

Деякі органи преси тільки на тому і спеціялізуються, що сіють чвари в українськім середовищі.

Чого варта, наприклад, така заява редакції одної друкованої продукції:"... Тут /тобто у цій продукції/ будете вичитувати багато такого, чого знайти не можна в союзовій і партійній пресі, бо вони укривають неприємні для себе справи й події".

Таким чином своїм завданням така редакція без всякого сорому ставить ширення пліток і дальше розсварювання і без того розсвареної громади. Кому це потрібно і кому це вигідно? І цікаво знати, що це за кристали такі зібралися під таким гаслом, що вони бачать вади інших, а самі чисті, як невинні янголятка? Тим хто береться за таке „високоморальне" завдання, варто нагадати стару, як світ, притчу про соломку та поліно у своєму та чужому оці.

Нема почеснішого і шляхетнішого, завдання для української еміґрації як об'єднання та консолідація українських сил. На якому непорівнянно нижчому рівні стоять ті, хто сіє та підгріває чвари, проповідує розбрат, розкриваючи свою дрібничково-амбіційну, сварливу та позбавлену любови до ближнього філософію, якщо можна назвати філософією амбіційно-політиканський спосіб думання.

Принципову критику поглядів і вчинків не можна зміняти низькопробною сварнею, ширенням пліток, взаємними образами і закликами до образ. Поява такого роду „критики" — це свідчення низької культури, це відсутність щирого уболівання за українську справу, це свідоме чи несвідоме сприяння антиукраїнській підривній роботі, що її веде на еміґрації московська режисура.

Змагання ідей, поглядів і думок — це потрібне змагання, бо у дискусіях народжується істина. Але коли це змагання виглядає, як двобій ярмаркових бублейниць, то стає соромно за того, хто вдається до „ярмаркового" стилю. Недавно одна газета вмістила статтю, у якій автор закликає, щоб називати образливими прізвиськами діячів іншого політичного напрямку. Ця „стаття" нагадала мені практику КҐБ, яке для дискредитації політв'язнів давало їм прізвиська „фашисти", „троцькісти", „власовці". Це робили безбожні большевики-каґебісти. Чим же краща від них високорелігійна редакція газети, яка публікуючи чимало релігійних матеріялів, закликає вживати до своїх братів /не до московських окупантів/ зневажливі прізвиська? Хіба у цьому завдання преси? Замість принципової критики та викривання недоліків низькопробне цькування.

Читаючи такі матеріяли у „пресі", стає соромно і за тих, хто пише, і за тих, хто публікує.

У цій короткій бесіді хочеться окремо відзначити лінію, якої дотримується редакція „Свободи". Це лінія максимального уникання сварні та публікації образ. Газета друкує критику, погляди та оцінку фактів різних політичних напрямків, але уникає пліткарства та лайки. Звичайно плями є і на сонці, але лінія „Свободи" гідна бути прикладом для наслідування усій еміграційній пресі: старатися, наскільки це можливо, бути безстороннім органом преси у збаламученому не без допомоги Москви морі української еміґрації.

Часто серед українців чуємо скарги на неповагу до нас з боку чужинців. Як же чужинці будуть поважати тих, які самі себе не поважають? Низькопробна сварня — це ознака нашої неповаги один до одного. Працівникам редакцій варто було б більше задумуватися над тим, що вони випускають у світ, якими духовними харчами вони годують еміґрацію.

Володимир Душник

ОДНА ЗУСТРІЧ У РИМІ

В четвер, 29-го січня ц.р. „Ню Йорк Таймс" помістив вістку свого кореспондента з Москви Р. В. Апела, про те, що газета „Красная Звезда" передрукувала статтю з польського комуністичного офіціозу „Трибуни Люду" про намагання НАТО „відірвати Польщу від держав Варшавського Пакту".

Статтю написав визначний польський журналіст і радіокоментатор Ігнаци Красіцкий. Стаття, на думку американського кореспондента в Москві, віддзеркалює погляди совєтських військових кругів і ЦК самої компартії.

Сама згадка про Красіцкого пригадала мені про припадкову зустріч з ним у 1963 році у ватиканському пресовому бюрі в Римі під час Вселенського Собору. Красіцкий був у групі 18 польських журналістів із Польщі.

Почувши мою розмову по-українськи з двома українськими єпископами, Красіцкий, який був у товаристві редактора польського католицького журналу „Знак", підійшов і представився, кажучи, що він добре розуміє українську мову, бо його батьки були дідичами в Самбірщині, де Красіцкий мав нагоду сам бувати на українських виставах, весіллях тощо.

Ця зустріч була початком ряду моїх побачень з Красіцким і довгих розмов на тему польсько-українських відносин не тільки в краю, але особливо в Америці.

Із балачок з іншими польськими журналістами в Римі було недвозначно стверджено, що Красіцкий відіграв майже командну ролю серед решти журналістів. Він теж представив мене Кардиналові С. Вишинському, зазначуючи, що „пан Душник єст амерікaнєц, алє не амерікански поляк, тилько амерікански украінєц".

У розмовах Красіцкий був настільки дипломатичним, що не порушував дражливих справ у польсько-українських відносинах, як це робили деякі польські католицькі єпископи. Він признавав, що українцям у Польщі нелегко жити з огляду на залишки „шовінізму по обох сторонах". Він думав, що українська проблема в Польщі — 250,000 українців у його розумінні — буде розв'язана протягом двох-трьох поколінь і то шляхом польонізації.

На репліку мою, що адже німці не зуміли зґерманізувати поляків протягом півторастоліття, то як можуть поляки надіятися єпольонізувати українців, тим більше, що варшавський уряд претендує бути „гуманним і поступовим" урядом, Красіцкий відповів, що модерні засоби масової інформації є дуже успішними в процесах асиміляції, чого не було перед Першою світовою війною.

Красіцкий признав, що масове переселення українських лемків на „земє одзискане" було „негуманним", але воно відбувалося безпосередньо по більших „ексцесах" УПА, та навіть у часі, коли УПА ще діяла на Закерзонні.

Щодо Церкви, то він твердив, що справа не толеранції поляками Української Католицької Церкви є наслідком польсько-совєтських відносин, бо Москва не хоче бачити цю саму Церкву в Польщі, яку вона зліквідувала в Галичині й Карпатській Україні.

Красіцкий також брав під сумнів „самостійність Української ССР", бо Київ не може собі позволити на „активніші зв'язки з людовою Польщею".

Найбільше цікавили Красіцкого відносини між українцями й поляками в Америці, як теж він дуже хотів знати про економічно-політичний потенціял американських українців.

Красіцкий називав себе „соціялістом" і в ніякому разі не визнавав себе комуністом. Одначе, нині довелося чути при зустрічах з німецькими журналістами в Римі і Бонні, що його німці називали „айн роте польніше ґраф" (червоно польський граф).

Красіцкий також бажав набути англомовні публікації про Україну, про українців у Канаді і тому подібне.

З його статті в „Трибуні Люду" видно, що він є завзятим „режимовцем" або такого вдає, бо нещадно виступає проти робітничих юній, які, на його думку, діють на приказ західніх урядів для знищення польського „соціялістичного ладу".

Без сумніву, він є гнучким опортуністом-пристосуванцем і служить режимові, який не репрезентує польського народу, а є радше знаряддям Політбюра „Польської З'єдночоної Партії Роботнічої" (комуністи) та її закордонної політики.

Девіза конкурсу — „совєтський характер"

(Л.К.). — У Совєтському Союзі бувають різні конкурси, але всі вони зводяться до одного — „зрадянщити" совєтське населення, підгримувати його на один зразок, зобразити в ньому „полум'яну вірність" до партії з рисами слухняного манекена.

Так і останній всесоюзний конкурс, який розписали Спілка письменників СССР та додаток до газети „Известия" на найкраще оповідання під девізою — „Совєтський характер" має цю ж саму ціль — виказати в ньому свою єдність „соціяльну спільність, свою нероздільність з Вітчизною". А до цього ж цей конкурс має ще одне завдання — включитися у русло підготови до XXУІ з'їзду комуністичної партії СССР.

„Радянський характер", — пише київська „Літературна Україна", — вірний, чесний, чистий, і „скрізь його риси", чи то в праці для БАМ-у, чи у колгоспі, чи на кордонах, чи на океанському судні — в ньому „ідейна чистота і відданість справі партії" в ньому — „прагнення приносити максимальну користь своїй Віт-

(Закінгення на стор. 4)

Мирослав Лабунька

ПЛАСТ З ПЕРСПЕКТИВИ ЧАСУ

Пласт з перспективи часу, — це сімдесят років існування самовиховної української організації. Сімдесят років — це довгий період часу, особливо, коли мова про українські установи чи організації; це час активного життя понад двох людських поколінь, їхніх осягів і спадщини, що вже другий раз передається наступним поколінням — саме тепер.

Пласт належить до небагатьох українських організацій, що про них можна говорити й писати — з перспективи часу. Пласт як молодеча організація досі перетривав заборону свого існування в декількох державах, що стали гнобителями нашого народу, був переслідуваний поліційними органами окупаційних урядів, особливо тоталітарних, і, природно, пережив відхід першого покоління пластунів. Цю свою живучість і витривалість Пласт завдячує цій ідейній основі, що на ній зросла організаційна будова й яка не втратила своєї вартости й притягаючої сили для молоді, як і для старших, по сьогодні.

Заслуга в тому — в першу чергу, основника української скавтової організації Пласт Олександра Тисовського-Дрота. Це він зумів своїм творчим умом примінити ідеї і правила самовиховання молоді, що були подумані Б.П. (Бейдн-Пауелем) для виховання чи радше самовиховання провідної верстви Британської світової імперії, до потреб виховання молоді народу, що, розділений державними кордонами, перебував у неволі двох могутніх імперій.

Це Дрот зумів відразу створити окрему виховну систему, що забезпечувала всестороннє виховання молодої повновартісної людини, при чому встановлена була так дуже важлива й потрібна рівновага — між ідеалами вселюдськими й національними, між обов'язками громадянина й власними потребами одиниці, між духовим життям душі й плеканням здорового тіла. Наскільки Дрот і його послідовники здійснили основну мету Пласту — виховати повновартісну українську людину громадянина, можна легко переконатись, коли заглянути в життєписи багатьох одиниць провідного активу українського національного життя за час від Першої світової війни й аж по сьогодні.

Ми переконаємось, що більшість цих одиниць пройшли пластову школу виховання. Між ними є світлі постаті, що віддали своє молоде життя у боротьбі за незалежність і самостійність свого народу, деякі — вже в часі Визвольних Змагань у роках 1918-1922, а багато інших — у збройній боротьбі з окупантами України часу Другої світової війни, а то й після неї. Між жертвами переслідувань ворожими режимами свідомих і провідних українських громадян завжди було й є велике число пластунів.

Вже перед Другою світовою війною, а особливо на поселеннях великої еміґрації після тієї війни, багато провідних місць і постів в українському політичному, громадському, культурному, науковому й господарському житті займали й займають вихованці Пластової організації. А дехто з них займає і провідні становища в поодиноких ділянках життя країни свого поселення. З перспективи часу — це великий успіх Пласту, а також цілого суспільства. Цьому суспільству від початку свого існування готовий був і є служити Пласт.

З перспективу часу, — може саме тепер, коли кінчається третє чвертьсторіччя існування нашої організації і коли серед наймолодшого її доросту скоро будуть вже правнуки — четверте покоління — перших пластунів, час на підсумки того вкладу, що його зробила в національне життя українського народу — жертвами й муравлиною працею виховання нових поколінь — одна українська організація — Пласт.

З перспективу часу, — киньмо оком на Пласт, як українську організацію, що існує в країнах поселення української еміґрації й іміґрації — вже тридцять п'ять років, себто проміжок часу, що є довшим, як час існування Пластової організації у будь-якій частині України перед тим. За весь цей час Пласт зумів зберегти свої ідейні заложення, основні ідеали, свою мету, організаційну єдність і, щонайважливіше, — своє українське національне обличчя.

Тому з перспективи часу належить віддати шану й виявити вдячність тому невеличкому гуртові зацілілих недобитків, але великих оптимістів і ентузіястів, що на ціле своє життя залишились вірними Пластовій Присязі, й через бурі та нагоди великої і страшної війни, що була для них особливо жорстокою, винесли зі собою на чужину великі ідеали та казку пластового життя.

За це їм велике Спасибі від усіх нас, що з ними або після них мали щастя пережити приємні хвилини пластування, але рівночасно також змогли приготувати себе до трудів і негод нелегкого життя на поселеннях.

Коли поглянути на відновлення діяльности Пласту восени 1945 року в таборі т.зв. переміщених осіб Карльсфельді біля Мюнхену з перспективи часу, то треба з притиском сказати, що це була одна з найважливіших подій української еміґрації в її початковій стадії. Бо діяльність Пласту в наступних роках у різних країнах поселення забезпечила українське національне середовище для великої частини української молоді. Це середовище зберегло більшість цієї молоді від мішаних супруж, неминучої в такому випадку асиміляції та причинилось чимало до виховання провідної кадри української діяспори. Треба при цьому ствердити, що виховна система Пласту виявилась дуже придатною й успішною, коли йдеться про виховання молоді в особливо складних обставинах еміґрацій й українських поселень у розсіянні. Наголошуючи обов'язки, що їх має супроти України український юнак і юначка, Пласт, однак, не ізолював своєї молоді від довколишнього світу, хоч охороняв від згубних впливів і тим самим заощадив чималому числові молодих людей розчарувань власним середовищем і тим самим зберіг їх для своєї спільноти.

З перспективи часу, — стає чимраз більше очевидним факт, що Пласт виконав дуже важливе завдання серед української еміґрації, як і перед нею, від часу закінчення Другої світової війни.

В останніх двох роках — (1979-1980 рр.) — відбуваються відзначування і святкування ювілеїв 30-річчя існування численних українських організацій — громадських, політичних, молодечих, а навіть релігійних, що їх заснували в різних осередках у цій країні нові іміґранти відразу після свого прибуття в роках 1949-1950. Не всі ті організації, часто живцем перенесені з-за океану, зуміли пристосувати свою діяльність до нових обставин, і згодом перестали існувати. Інші існують по сьогодні й сповнюють — кожна з них за своїм призначенням — важливі функції у системі організованого життя української громади в ЗСА. Між ними не останнє місце, коли йдеться про важливість і успіхи, займає Пласт. Станиці Пласту, що в 1949-1950 були зорганізовані в усіх більших осередках українського поселення у ЗСА й Канаді, існують до сьогодні.

Тридцять років — це проміжок часу, що охоплює творче життя однієї ґенерації. Хоч 30-річчя не являє з себе момент, що традиційно вважається ювілейним, то однак, коли мова про організації чи установи, — це влучна часова межа для того, щоб відзначити й вшанувати дотогочасний період їхнього існування саме в час, коли приходить чи повинна прийте в їхній праці зміна ґенерацій.

З перспективи часу, — показником успішности існування і праці будь-якої організації є збірний успіх всіх її складових частин. Тридцять років існування й успішної виховної праці Пластових станиць у багатьох осередках української діяспори є саме тим показником успіху матірньої організації Пласт у його службі українській спільноті на поселеннях.

З перспективи часу, — 30-річне існування і діяльність Пластової організації у цій країні — це виховання і підготова до життя та праці цілого одного покоління українських громадян; — це поважне число молодих українських подруж; — це більшість активних сьогодні в українському житті молодих громадян і громадянок; — це врешті ціла ґенерація висококваліфікованої і свідомої української інтеліґенції, що корисно відрізняється своїм фаховим знанням і здобуває визнання та відповідальні пости у цьому, т.зв. американському, суспільстві, що відоме зі свого конкуренційного наставлення до змоги в житті.

Все це належить уважати не лише успіхом поодиноких людей, а також Пласту і всієї української громади. Було б дуже цікаво побачити ці успіхи в формі статистичних зіставлень і чисел взагалі. Може колись хтось і це зробить.

Хочеться вірити й надіятись, що українська молодеча самовиховна організація Пласт буде й в майбутньому так само успішною у своїй праці над вихованням наступних

(Продоження на ст. 4)

Раїса Руденко...

(Продовження зі стор. 1)

Це саме діється з моїми листами до нього. На ділі виходить, що ми позбавлені листування.

2. Мій чоловік — інвалід Вітчизняної війни другої групи, перейшов у таборі дві операції, що мають зв'язок з його службою в армії. Проте від серпня 1980 року, згідно з рішенням таборової медичної комісії (не дивлячись на важке поранення хребетного стовпа розривною кулею) його змушують працювати на станку; всі рухи на якому протипоказані при пораненні хребетного стовпа і важко його травмують.

Влітку 1980 року, коли таборова адміністрація порушила закон у відношенні до мого чоловіка, я вислала Вам телеграму. Після того начальники табору деякий час більш-менш притримувалися законів. Зате мене викликали в Український УҐБ і відкрито погрожували розправою. Капітан Котовенко І. І. так і сказав: „Це наша відповідь на вашу телеграму в Москву."

Така реакція КҐБ змусила мене цього разу звернутися до Вас з відкритим листом. Зокрема, коли робітники КҐБ виконали свою обіцянку: вони позбавили мене листування з чоловіком і друзями; без будь-яких пояснень вилучили у мене телефон; без ніяких підстав забрали у мене друкарську машину 4 серпня 1980 року, установили підслухову апаратуру; не дають (тишком-нишком, звичайно) влаштуватися на роботу, а якщо я вже улаштовуюсь, впливають на моїх начальників з метою позбавити мене робити; доклали зусиль, щоб опоганити наші чудові родинні стосунки, сподіваючись, що хтось з нас двох (скоріше той, що в неволі) не витримає, не переживе і одно нещастя потягне друге.

У листопаді 1980 року, під час двогодинного побачення у таборі, я побачила Миколу Руденка в жахливому стані. Від нестерпного болю в пораненому на війні і травмованому в таборі хребетному стовпі він не міг ні сидіти, ні стояти. Важко було дивитися на його муки протягом тих неповних двох годин побачення, під час якого, до речі, нам про все забороняли говорити.

Коли взяти до уваги, що такі жахливі фізичні і моральні муки він терпить постійно, стає зрозумілим, чому у день свого 60-річчя, 19 грудня 1980 року, Микола Руденко проголосив безтермінову голодівку аж до смерти, якщо не припинять беззаконних знущань.

Звертаюсь до Вас, вельмишановний Леоніде Ільїчу, з надією, що, уособлюючи найгуманнішу в світі радянську владу, Ви не допустите до злочинної розправи над поетом.

25 грудня 1980 року.

Руденко Раїса Опанасівна
м. Київ-84, Конча-Засна 1, кв. 8."

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА НЕВТРАЛЬНІСТЬ ФРАНЦІЇ у війні між Іраком і Іраном, французький уряд погодився доставити Іракові чотири бойові джетові літаки типу „Міраж". Проти цієї достави гостро запротестувала іранська амбасада в Парижі кажучи, що „іранський народ ніколи не забуде цього поступування французького уряду". Міністер закордонних справ Франції заявив, що достава становить ранішу домовленість між Іраком і Францією, на підставі якої Франція погодилась продати 36 літаків типу „Міраж".

Українські емерити у Ст. Пітерсбурзі

На протязі десятимісячного існування Українського Гуртка Емеритів у Ст. Пітерсбурзі, Флорида, під проводом голови товариства Осипа Біловуса, секретарки К.Хомик і фінансового референта Михайла Лапіка, українські емерити вописуються своєю активністю. Кожне засідання обов'язково включає відчити, перегляд подій з українського життя, біографії наших визначних діячів і письменників, оригінальні гуморески і перегляд співпраці у загальному громадському житті.

Були виголошені досі слідуючі доповіді: „Релігійність Тараса Шевченка", „Творчість Івана Франка", „Величава Постать Святослава", „День Матері", „Подорож по південних стейтах Америки", „День Подяки", „Українське Різдво". Прочитано оригінальні гуморески: „Дві статистики", „Літня прогулька", „День Батька", „П'ятилітка", „Історична пригода", „Осередок цивілізації", і „Пригода з Маланкою"; на тему позитивного думання—„Сміх і весела вдача".

На останньому засіданні під кінець січня проф. Федин познайомив емеритів із зверненням злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК) про його допомогові акції, на яке емерити щиро відгукнулися, зібравши 70 дол. від присутнього на засіданні членства, а додаткових до сотні 30 дол. ухвалено з каси емеритів. Цю суму (сто дол.) переслано на адресу ЗУАДК у до Філадельфії.

Українське життя в Ст. Пітерсбурзі багато в останньому часі пожвавилося. Українська католицька церква кожної неділі переповнена вірними; енергійно працює Сестрицтво Св. Ольги; добре зорганізований хор під проводом маестра Б.Бемка надає чару церковним відправам і світським імпрезам; Українське-Американське Товариство часто пов'язує громаду з активністю інших етнічних угруповань, виступами перед не-українцями, особливо участю в міжнародних фестинах. Рівночасно Гурток приступив до побудови великої залі для поширеної діяльности; заля вже під дахом і коштуватиме понад 150,000 дол. Активне також тут Товариство Св. Імени, яке функціонує ще від часів українського поселення у цьому місті, тобто від початку 1960-их років.

Із приїздом нового пароха о. Володимира Пелеха, ревного українського патріота, громада місцева ще більше посилилась, бо завдяки його енергійності зорганізовано науку українознавства. Будівельний комітет під проводом голови Івана Когута, секретаря Романа Цегельського і скарбника Степана Данкая знаменито вив'язується з обов'язків будівлі громадської залі.

Товариство емеритів тепер начислює тут 53 члени і далі його членство зростає і поширює успішну діяльність.

Анастазія Біловус

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН найменував Волтера Стоссела, колишнього амбасадора до Західньої Німеччини, і колишнього сенатора з Ню Йорку Джеймса Л. Баклі на високі становища в Державному департаменті. Президент також найменував 13 інших осіб на різні пости у своїй адміністрації. Амбасадор Стоссел був найменований заступником державного секретаря для політичних справ, становище третє після Александра Гейга. Перед тим він був амбасадором в Совєтському Союзі за адміністрації Ричарда Ніксона, а перед тим амбасадором в Польщі. Баклі натомість одержав становище підсекретаря для справ безпеки, завданям якого буде координувати програми різних урядових агенцій тісно пов'язаних з безпекою ЗСА.

СХІДНЬО-ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ім. В. ЛИПИНСЬКОГО у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.

ділиться з усім своїм Членством, Прихильниками і всім Громадянством, що в четвер, 29-го січня 1981 року, помер на 82-му році життя у Детройті, Міш., уродженець Малнівської Волі б. Мостиськ

бл. п.

ЛЕВ ЗАЯЦЬ

педагог за фахом, член-фундатор нашого Інституту, редакційно-технічний його співпрацівник, людина надзвичайно характерна, ідейна і жертвенна.

ПОХОРОНИ на цвинтарі у Бавнд Бруку, Н. Дж. відбулися 2-го лютого 1981 року.

•

ДИРЕКЦІЯ й ЗАГАЛЬНА РЕДАКЦІЯ СЕДІнституту передає найглибше співчуття Панству Гординським, які для спочилого були наче рідня.

Замість квітів на могилу

бл. п.

ДАРІЇ БОЙЧУК

зложили

на ПЛАСТОВИЙ ВИДАВНИЧИЙ ФОНД

на руки родини Покійної:

по $3.00 — Лужецька Степанія, Решетилович Ірина; разом $6.00;

по $5.00 — Бараник Юрій і Леся, Бевцик К. Й, Гординський Роман і Василина, Демків Ілля, Захарій Володимир і Ольга, Зубальська Павлина, Колодчин Василь і Ліда, Логінський Орест і С., Малинович Марія, Мушинський Михайло, Нєдзвєцька Рома, Пеленська Ірина, Тобіянська Рома; разом $65.00;

по $10.00 — Байко Осип і Емілія, Березовський Данило, Блажкевич Теодора, Витягловський Михайло, Денисенко Надя й Іван, Грушкевич Ірина, Володимир і Ярослав, Дигдало Володимир і Рома, Дяків Богдан і З., Жуковський Антін і Слава, Зубаль Степан і Марія, Козак Ігор і Ан., Конюх Петро і Дарія, Кордуба Богдан і Світляна, Кордуба-Качинська Оксана, Куропась Роман і Тамара, Кучер Володимир і Ксеня, Кучер Іванка, Марфей Петро і дружина, Миколенко Калина і Максим, Михалович Евген і Мирослава, Лотоцький Іван, Прийма Мирослав і Ірина, Русецкас Віра, Савка Лідія, Сарафин Олександер і Зиновія, Ласка Юрій, Слюсарчук Атанас і Зірка, Строїч С. і Р., Феденко Степан і Анна, 22-ий Курінь УСП-ок „Нові Обрії"; разом $290.00;

по $15.00 — Мельникович Петро, Татарський Роман і Галина; разом $30.00;

по $20.00 — Бурак Володимир і Анна, Зарицька Маруся і Малинович Ірина, Квітковська Марія, Король Ігор і Стефа, Кузів Ольга, Слюсарчук Степан і Марія, Гевко Любомир і Наталія, Камінський Олександер і Зиновія; разом $160.00;

по $25.00 — Кульчицький Євген і Фалина, Петріна Богдан і Наталія, Ухач Богдан, Кузьмович Олька; разом $100.00;

по $30.00 — Квітковський Остап і Марта, Гнатчук Всеволод; разом $60.00;

по $50.00 — Балтарович (родина), Щуровський Степан і Софія; разом $100.00.

З пожертв, зложених до диспозиції родини Покійної, особами:

по $10.00 — Капітанець Петро, Юля, Кривий Ярослав, Ременюк Дарія; разом $30.00;

по $20.00 — Козак Марія і Едвард, Мацілинські (родина), Наконечна Дарія і Марта, Сявавко Мирослав і Олена; разом $80.00.

Родина призначила на Пластовий Видавничий фонд $110.00

ЧЛЕНИ ГОЛОВНОЇ ПЛАСТОВОЇ БУЛАВИ на своїх сходинах 28. 5. 1980 р. в Ню Йорку, зложили прямо до Пластового В-ва такі суми:

по $10.00 — Богачевський Юрій і Ірина, Василик Микола, Винник Остап, Горбачевська Дора, Данилів Юрій, Дурбак Тарас, Крупа Любомира, Рогожа Роман, Рубель Слава, Содоль Петро, Ставничий Микола, Харак Андрій, Чорний Нестор, Яворський Віктор; разом $140.00.

$15.00 — Романків Любомир.

Всього зложено замість квітів на Пластовий Видавничий Фонд разом $1076.00

———

Заввага: Улюбленими журналами Покійної були: „Юнак" і „Готуйсь".

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Дорогого МУЖА і БАТЬКА

бл. п.

ЮРІЯ ТЕОДОРОВИЧА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ з ПАНАХИДОЮ

у понеділок, 9-го лютого 1981 року
в соборі свв. Володимира і Ольги,
Чікаґо, Ілл.

В глибокому смутку —
ДРУЖИНА І ДОНЬКА

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЛІСНИКІВ І ДЕРЕВНИКІВ

ділиться сумною вісткою, що 13-го січня 1981 року у Вінніпеґу, Канада, відійшов у Вічність

бл. п. лісник інженер

ОЛЕКСАНДЕР КОТОВИЧ

•

Дружині Лідії та Родині глибоке співчуття.

УПРАВА І ЧЛЕНИ ОБУЛІД-у

З невимовним смутком і болем серця повідомляємо Друзів, Приятелів і Знайомих, що дня 28-го січня 1981 року, по короткій і тяжкій недузі, скінчивши 49 років життя, несподівано, відійшов у Вічність, наш Незабутній

бл. п.

Д-р КОНСТАНТИН САВЧУК

голова Департаменту Історії Коледжу св. Петра в Джерзі Ситі, Н. Дж.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 31-го січня 1981 року в похоронному заведенні Ковальчика в Джерзі Ситі, Н. Дж. і в місцевій українській католицькій церкві свв. апп. Петра і Павла, а звідтіля на кладовище св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В безмежній скорботі:
мати — СОФІЯ
дружина — МАРТА зі сином АДРІЯНОМ
ВОЛОДИМИР І МИРОСЛАВА САВЧАКИ — тесті
ЮРІЙ й АННА КОРЖЕНЬОВСЬКІ — кузени з дітьми МАРУСЕЮ і ВЛОДКОМ
ВОЛОДИМИР І ЯСЯ МИХАЛОВИЧ — кузени зі синами АНДРІЄМ і РИШАРДОМ

•

Замість квітів на могилу, просимо складати пожертви на національні та добродійні цілі.

В глибокому жалю і смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що 1-го лютого 1981 року, з Волі Всевишнього, відійшов у Вічність у Чікаґо, Ілл.

наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.

ЯРОСЛАВ КУЛЬЧИЦЬКИЙ

сотник Української Галицької Дивізії, головний радний Українського Братського Союзу, член 8-го Куреня УПС ім. Григора Орлика.

Горем прибиті:
дружина — СОФІЯ
доньки — МАРІЯ І ДАРІЯ
зять — ЛЯМАР
внучка — НІНА
Ближча і дальша Родина в Америці, Австралії й Україні

ПОХОРОН в четвер, 5-го лютого 1981 з собору свв. Володимира й Ольги в Чікаґо, Ілл.

Карпатський Лещетарський Клюб Ню Йорк

ділиться сумною вісткою з Членами КЛК, що в дні 25-го січня 1981 року відійшов у Вічність

сл. п.

Д-р ЯРОСЛАВ ВОЄВІДКА

Дружині, Дітям і всім членам Родини висловлюємо глибокі співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Замість квітів на могилу

бл. п. Юрія Артимишина

складаємо 50.00 долярів

на УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ в Ню Йорку

Родині Покійного, особливо Дружині і Синам, висловлюємо щире і глибоке співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Наталка ІСАЮК
Д-р Юрій й Оксана ТРИТЯКИ

В ДВАДЦЯТЬ ДРУГУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
моєї Незабутньої МАТЕРІ

бл. п.

ОЛЕКСАНДРИ з ЛІНИЦЬКИХ МАРКОВИЧ

був. артистки Лавровської

буде відправлена

П А Н А Х И Д А

в неділю, 8-го лютого 1981 р., о год. 11;10 рано в катедральному храмі Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії у Філядельфії, Па.

816 N. Franklin Street, PHILADELPHIA, Pa.

До участи в Панахиді сердечно запрошую Приятелів, Артистів, Учнів, Знайомих.

Проф. ЗОЯ МАРКОВИЧ — донька

В глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що в п'ятницю, 30-го січня 1981 року, упокоїлась в Бозі

бл. п.

МАРІЯ з ЮРИКІВ КУССА

ПОХОРОН — у вівторок, 3-го лютого 1981 року у церкві св. о. Миколая в Торонті, Канада.

Горем прибиті:
муж — о. крилошанин ЛЮТОСЛАВ КУССИЙ
донька — ІРИНА ВЖЕСНЕВСЬКА з мужем РОМАНОМ і дітьми РУСЛАНОЮ, ЮРКОМ і БОРИСОМ
син — БОГДАН з дружиною ЛІЛЕЮ і дітьми БОГДАНОМ, ЯРОСЛАВОМ і СТЕПАНОМ
донька — УЛЯНА з мужем ЮРКОМ ДИЧКОМ та дітьми ІРИНОЮ, ЗИНОВІЄМ і МИРОНОМ
дочка — РОМА з мужем АСКОЛЬДОМ ГАНКІВСЬКИМ та дітьми ОЛЕНОЮ й ОЛЕГОМ
і Родина в Канаді, Україні і Польщі

•

Замість квітів на могилу Покійної, просимо складати пожертви на Комітет Оборони Людських Прав при Світовому Конґресі Вільних Українців.

ЕДВАРД СІЄҐА, прем'єр республіки Ямайки, закінчив свою візиту в ЗСА після полагоди всіх справ, з якими він прилетів до Вашінґтону. Перед відлетом додому він відбув пресову конференцію, під час якої подав детальні інформації про предмет розмов та про їхні висліди. Крім політичних проблем представники обидвох сторін — ЗСА і Ямайки — обговорили комплекс господарських справ і у висліді підписали два договори. Один договір стосується, в першу чергу, туристики американських громадян на Ямайку, а другий — устійнює базу для взаємних розрахунків.

Пласт з перспективи...

(*Продовження зі стор. 2*)

поколінь української молоді, як вона була в минулому. Ми бажали б, щоб якнайбільше число української молоді мало змогу пройти самовиховну школу Пласту.

Ми віримо, що це станеться, коли Пласт зможе вільно існувати й діяти в Україні. Ми сподіваємось, що сучасні й майбутні покоління пластунів, що виростатимуть і виховуватимуться у пластових осередках української діяспори, збережуть незмінними основні заложення Пласту.

Ми певні того, що прийде час, коли ці ідеали й заложення Пласту майбутні покоління пластунів еміґрантів передають молоді на Батьківщині, де вони — ці основні заложення — і зродились. Передадуть вони туди й довголітній, багатий і з трудом набутий досвід виховної праці.

Такі думки, Дорогі Друзі й Подруги Пластуни, насуваються з перспективи часу, часу майбутнього, може навіть далекого, але не менш ваговитого й успішного для нашої, дорогої нам усім організації української молоді — Пласт.

Кінець.

Конґресмен Голленбек відзначив роковини незалежности

Вашінґтон. — Конґресмен Геролд С. Голленбек зі стейту Ню Джерзі на першій сесії 97-го Конґресу у Вашінґтоні, 22-го січня цього року, якраз тоді, коли українці відзначали 63-ті роковини проголошення української незалежности, виступив зі словом на захист України, яке введено до Конґресового Рекорду.

Він сказав про боротьбу „гордих і безмежно відданих справі волі українців", які проголосили незалежність України від Росії вже тоді, 63 роки тому, і „від того часу український народ висловлює своєю боротьбою й усією діяльністю бажання керувати своєю власною долею в незалежній і демократичній самостійній українській державі".

Далі цей законодавець розповідає про унікальну українську культуру, українську історію й інтелектуальні традиції, які є „невичерпним джерелом національної української гідности і гордости".

Українці ніколи не погодяться бути пригніченими „чужою ідеологією чужої держави. Тому і американці повинні пам'ятати про невпинні намагання України здобути незалежність".

Розв'язані...

(*Продовження зі стор. 2*)

в'язані руки. Вона не має найменших зобов'язань супроти аятолл і мулл, вона не повинна брати на себе обов'язку боронити імперську систему Ірану, зате вона мусить докласти всіх зусиль, щоб він не попав під совєтську домінацію; вона обстоює права народів на вільне життя, вона відкидає насильство, як засіб полагоджування міждержавних спорів, вона проти прямих і посередніх територіяльних анексій, отже, вона має всі принципові і політичні підстави діяти в тому обширі повністю незалежно і відповідно до нових потреб.

Девіза...

(*Продовження зі стор. 2*)

чизні, вірно служити їй, зміцнювати її могутність". А відтак газета ще й добавляє: „Радянський характер — явище соціяльне, гідне найщирішого захоплення". От тобі і специфіка! З цього логічний висновок, що існує окремішний „радянський характер", про який психологам і не снилося колись; він інший, він... відмінний від характеру всіх людей у світі.

Але як не як, а газета таки пише... правду, бож усіх тих рис характеру, об'єднаних в одноціле — в „радянське", в одну компактну масу, якій притаманний накинений Кремлем послух партії і яка позбавлена індивідуалізму — за вийнятком людей включених у рух спротиву — таки ніде немає у світі.

От і доручила совєтським письменникам нове завдання партія, щоб вони собі над цим ламали голови, а радше під її диктат „осмислювали радянський характер", характеристичні риси якого уже їм подано згори.

Різне

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 8-го ЛЮТОГО 1981 р.

ПІТТСБУРҐ, Па. Річні загальні збори Б-ва св. Николая 53-ій Відд., о год. 3-ій по пол. в Українському Домі, на другому поверсі в приміщенні „Самопомочі", 1113 Карсон вул. В програмі: читання протоколу з минулих зборів, фінансовий звіт, дискусія над звітом, вибір Управи на 1981 р. Проситься чл. прибути. — В. Сачко, предс., Д. Головатий, секр.

ПАРМА, Огайо. Місячні збори свв. апп. Петра і Павла — 102 Відд., о год. 11:30 рано в церковній залі св. Йосафата, 5720 State Rd., Parma, Ohio. — М. Бобечко, секр.

NEW BRITAIN, Conn. Річні загальні збори Б-ва свв. апп. Петра і Павла 254 Відд., о год. 3-ій по пол. в Амер.-Укр. Горож. Клюбі. Просимо про численну участь. — В. Романишин, секр.

СУБОТА, 14-го ЛЮТОГО 1981 р.

ТОМС РІВЕР, Н. Дж. Загальні збори та програма і пляни нового 26-го Відд., о год. 2-ій по пол. в залі Community Rm, Dover Township. За ближчими інформаціями тел.: Анна Дісенрот (201) 349-7821.

НЕДІЛЯ, 15-го ЛЮТОГО 1981 р.

БРІДЖПОРТ, Па. Річні збори Б-ва свв. апп. Петра і Павла 383 Відд., о год. 1-ій по пол. в залі Укр. Горож. Клюбу, 494 Форд вул. На порядку: звіт Управи та вибір нової на 1981 р. Проситься чл. взяти участь. — І. Андрусів, предс., Й. Хома, секр.

ЯНҐСТАВН, Огайо. Річні збори Т-ва ім. Ольги Басараб 348-ий Відд., о год. 1-ій по пол. в церковній залі парафії Св. Тройці при 526 В. Раєн Авеню в Янґставн, Огайо. Запрошуємо всіх членів взяти участь у цих річних зборах. — Марія Макар, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори С-ва Пресв. Богородиці 36-ий Відд., о год. 1-ій по пол. у кафетерії школи св. Йосафата при 940 Рідж Ровд у Рочестері. Проситься всіх членок взяти участь у зборах та вирівняти належні вкладки. — Стелла Гошовська, Марія Ковальчук, Параска Демянів.

НЕДІЛЯ, 22-го ЛЮТОГО 1981 р.

ЧІКАҐО, Ілл. Загальні річні збори Б-ва св. Стефана 221-ий Відд., о год. 1-ій по пол. в Домі УНСоюзу при 845 Н. Вестерн вул. Проситься членство прибути. — Управа.

• REAL ESTATE •

• FUNERAL DIRECTORS •